

Dne 18. junija 1985 je v Loki umrla spoštovana, med starimi Ločani splošno znana Homanova Delčka. Kakor se v mestu dogajajo razne spremembe, tako se tudi med meščani vrstijo stalne menjave. Stari rodovi odhajajo, njihova mesta zavzemajo novi, sveži, ki se komaj zavedajo prejšnjih.

V stari, častitljivi, v samem mestu gotovo najmenitnejši hiši, Mestni trg 114, sedaj številka 3, ki že na zunaj priča o nekdanjih pomembnih lastnikih, so se v 150 letih zvrstili štirje rodovi Homanov od pradedu Pavla Homana, ki je hišo kupil l. 1833, do blage pokojnice. Vsi so se preživljali s pekarijo in krčmarstvom. Deli, v rojstni knjigi vpisana Adela, je bila najmlajši otrok v četrtem, v tej hiši živečem rodu. Dva tedna pred smrtjo je dopolnila 80 let. Ker sta brata za študijem, sestra pa za svojim možem odšla z doma, je Deli kot najmlajša ostala doma in pomagala v pekariji in v krčmi. Izdelala je ljudsko in meščansko šolo v Loki in trgovsko v Ljubljani. Po večletni praksi doma je napravila izpit za pekovo

skega mojstra. Izučila se je tudi v slaščičarstvu, naredila mojstrski izpit v Ljubljani in kot mojstrica povzdignila pekarsko in slaščičarsko obrt na zavidljivo stopnjo. Ob staranju staršev je breme gospodarstva vedno bolj slonelo na njej. Bila je izredno sposobna in pridna, njen delovni dan je trajal od ranega jutra do pozne noči, ko je za zadnjim gostom zaprla vrata krčme. Le kratko dobo je bila pred vojno zdoma pri svojem možu Jelu Janežiču, učitelju v Kočevju, ki pa je bil kmalu nato premeščen v Ljubljano in nato v Loko za pedagoga posebne šole. Z njim se je vrnila domov k svojemu poklicnemu delu.

Med okupacijo sta jo prisrčna dobrota in narodna zavednost pripeljali med aktivistke, ki so pomagale borcem z vso oskrbo. Iz pekarije je pošiljala partizanom, ki so se zadrževali po loških hribih, kruh, moko in razne potreščine iz svojega gospodinjstva in kar je dobila od znancev v mestu in okolici. Februarja 1944, ko so Nemci pobirali po mestu talce, je gestapo aretiral tudi njo. Odvedli so jo v Begunje, kjer je prestala mučna zasliševanja in začela svoj križev pot. V maju so jo z drugimi aktivistkami odpeljali v izgnanstvo na prisilno delo v Nemčijo. V Schwenningenu na Württemberskem je ob hudem pomanjkanju morala delati v tovarni avionov kovinske dele za nemško orožje. Čeprav je bila slabotna, je vzdržala ob stradežu in mrazu, dokler niso pričeli prihajati od doma paketi s hrano. Med številnimi izgnankami si je s svojo nesebičnostjo in pogumom pridobila prijateljice različnih narodnosti. Še sedaj so jo leto za letom prihajale obiskovat njene sotrpinke iz Francije. Ko so ob koncu vojne francoske oblasti prevzele tisti del Nemčije, je morala še dolgo čakati na repatriacijo. V domovino se je

vrnila šele avgusta 1945 — zadnja od loških izgnank.

Doma se je zaposlila v podjetju Peks, ki mu je brez pridržka posvetila svoje strokovne moči. Dokler ji je zdravje dopuščalo, se je še kot upokojenka udeleževala Peksovih praznovanj.

Rada je imela svojo rojstno Loko. Poznala je dolgo vrsto meščanov, ki jih ni več in jih drugi ne poznajo več. Spominjala se je pomembnih pa tudi raznih drobnih dogodkov, ob katerih je mesto živelo in se razvijalo. Od vsega početka je bila zvesta članica Muzejskega društva in se je udeleževala muzejskih izletov in vseh društvenih in muzejskih prireditev.

Huda bolezen jo je mučila več let, posebno močno vse zadnje leto. Z močno voljo ji je ob nesebični pomoči njene Anice dolgo kljubovala, a od zadnje jeseni je vse bolj podlegala neznosnim in neprestanim bolečinam, ki so popolnoma izčrpale njene moči, da ji je končno smrt prišla kot dobrotna rešilka. Prijatelji in znanci so ji ob slovesu izrekli zahvalo za njeno dobroto, za njeno nesebičnost, prijaznost in pogum. Starim Ločanom ostaja v spominu kot plemenita in zaslužna žena, zato ji še Loški razgledi posvečajo te vrstice.

France Planina